

СЛЕД 36 ГОДИНИ

— Серьожа написа „Блудният син“ по „поръчка“ на Диагилев.

— Известният антрпренъор? Лина Прокофиева ме поглежда с изненада и лек укор.

— Антрпренъор е груба дума! Тя никак не подхожда за личността на Диагилев. Никога аз не съм гледала на него като на „антрпренъор“. Пък и не само аз. У този човек нямаше капчица търговска корист. Той живееше по хотели и умря в бедност. Струва ми се, че Диагилев все още не е достатъчно оценен.

— Защо — възразявам аз — за неговата антреприза е писано много.

— Да, писано е, но именно като за „антреприза“. А Диагилев беше по душа артист, един потенциален музикант, театрал, художник. Той имаше всеотраслен интереси и във всяка област на изкуството обладаваше знания и някакъв особен усет към таланта. Такива хора са рядкост. Той просто подуваше новото и ясно предусещаше неговото бъдеще. В това отношение той няма равен на себе си. Откопие ли талантлив човек, прави всичко възможно, за да му

разкрие бъдещето. При него намираха подслон и творческо поприще десетки способности хора. А какви заслуги имаше той за руското изкуство! Неговата антреприза, ще употребявам по необходимост тази дума, беше като скъпоценно ковчеже, из което той вдеше на счисления парижани богатствата на руския балет, музика, опера, живопис. Без корист, с любов към изкуството, с някаква особена страст.

(БЕСЕДА С ЛИНА ПРОКОФИЕВА)

— Интересно, казвам аз, ако се съди по спомените на балетмайстора Фокин, портретът на Диагилев, като че ли... не е толкова привлекателен.

Лина Прокофиева поглежда по-съсредоточено пред себе си.

— Недейте да върват във всичко за Фокин. И той, и Диагилев имаха остри характери, не винаги се спогаваша, но бяха интересни личности. Познавам добре Фокин и жена му. Тя беше много хубава, талантлива балерина, но танцува

кратко време... Да, Диагилев беше много особен характер... Както и Стравински. Ой, какъв упорит и нервен беше и той! Но умен, умен и оригинален.

— Казахте, че премиерата е дирижирал сам Прокофиев, а кой е бил балетмайстор?

— Баланчин! Художник — Жорж Руо. Познавате ли Руо? Ах, какъв художник, какви интересни съчетания от цветовете... В Ермитажа и Пушкинския музей има няколко неговии работи. Изумителни! Главните партии танцуваха неподражаемият Серик Лифар и Дубровская. Серик Лифар направил най-сполучливата си роля! Ни кога повече той не е живял на сцената с такъв спечен жар.

— Как посрещна публиката премиерата?

— Като ново „открытие“ на Диагилев. Всичко беше направено оригинално и талантливо.

— Кои други сценични произведения на Прокофиев смятате за особено интересни?

— „Ромео и Жулиета“, „Война и мир“, „Картоиграчът“, „Огненият ангел“... За мене, вие сами разбирате защо, всички са интересни. Видях „Огненият ангел“ в Германия — много сполучлива постановка! Разбира се, германците най-добре познават своето средновековие. Видях по снимки и „Блудният син“. Стори ми се, че постановчиците са изпаднали в самоцелен формализъм. Нещо подобно се е получило и в Западна Германия с „Ро-

мео и Жулиета“. Мисля, че всяка постановка трябва да се ръководи от логиката на самото произведение. Не бива да се правят пусти и самоцелни неща на сцената.

Изведнъж моята събеседница се обръща към мене с един страничен въпрос:

— А как са вашите художници? Какво рисуват?

— Не е ли по-интересно — как рисуват?

— Да, да, това искам да кажа!

— Струва ми се, че твърде често рисуват както на тях им харесва, а не както се харесва на другите.

— Ой, ой, ой! Ами смеят ли да си излагат картините?

— Защо, никой не им пре-чи да ги излагат.

— А как ги приемат?

— Различно. Вие сама казахте, струва ми се, че е хубаво да се правят оригинални неща, но не и пусти. Който рисува пусти картини, никой не го приема.

— Знаете ли, много ще ви моля... заведете ме в някое ателие! Живописиста е моя слабост. Аз сама рисувам.

Обещавам, толкова повече, че и на мене ми е приятно да обикалям таваните на художниците.

— Ще ви заведа при художниците непременно. А вие ми кажете, как ви се вижда нашата постановка на „Блудният син“?

— Ничево, маладец Пепи Луканов! У вас балетният състав е... Истинско геройство е да се заловиш с такъв състав. Но Луканов е постигнал интересни моменти. Ако имаше по-добър танцьор за главната роля... и все пак, според мене, добре е! Бях в София, гледах „Борис“ с Гяуров. Неописуемо! Мисля, че голямата сила на българското изкуство са изумителните певци. За такива певци всеки театър би мечтал.

Г. Чендов